

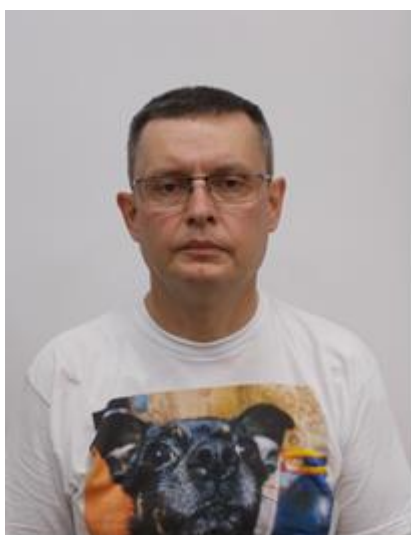
**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«КОМУНІКАЦІЇ В СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНІЙ СФЕРІ»**

Ступінь освіти	Перший (бакалаврський)
Спеціальність	231 Соціальна робота
Освітньо-професійна програма	«Соціальна та молодіжна робота»
Тривалість викладання	4-5 чверть
Кількість кредитів	4 кредити ЄКТС (120 годин)
Заняття:	Осінній семестр
лекції:	2 години на тиждень
практичні:	4 години на тиждень
Мова викладання	українська

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»: .

Кафедра, що викладає: Державного управління і місцевого самоврядування (ДУМС)

Викладач:

Шпекторенко Ігор Валентинович
д.держ.упр., професор, професор кафедри
Персональна сторінка

E-mail: Shpektorenko.I.V@nmu.one

igor3101@ukr.net

1. Анотація до курсу

Навчальна дисципліна є теоретико-практичною основою сукупності знань та вмінь, що забезпечують базову підготовку фахівців сфери соціальної роботи та входить до циклу гуманітарної та соціально-економічної підготовки бакалаврів за спеціальністю «Соціальна робота».

У сучасній державі не може бути ефективної соціальної сфери та соціальної роботи без побудови і них належної системи внутрішніх і зовнішніх комунікацій, адже успішність діяльності кожного колективу, соціальної організації й держави загалом та ефективність управління соціальною сферою та людськими ресурсами в них безпосередньо залежить також від становлення, функціонування та розвитку ефективної системи комунікацій між ними, що й обумовлює важливе значення вивчення дисципліни «Комунікації в соціально-гуманітарній сфері».

2. Мета та завдання курсу

Мета дисципліни – формування у здобувачів вищої освіти комплексу спеціальних знань теорії та практики організації, функціонування комунікативної підсистеми (і інструментів комунікації) в соціально-гуманітарній підсистемі суспільства, набуття вмінь і навичок їх застосування суб'єктами соціально-гуманітарної сфери, проведення комунікативних заходів та діалогових форм взаємодії з інститутами державної влади та громадянського суспільства.

Завдання курсу:

- уміти здійснювати ефективну комунікацію, аргументувати свою позицію, використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології у сфері соціального менеджменту та соціальної роботи на засадах соціальної відповідальності, правових та етичних норм;
- спілкуватися професійною мовою на професійну тематику, обговорювати соціальні проблеми та результати досліджень;
- представляти соціальні інститути та організації, органи публічного управління й інші організації публічної сфери та презентувати для фахівців і широкого загалу результати їх діяльності.

3. Результати навчання

Програмні результати навчання:

- використовувати спеціалізоване програмне забезпечення у ході розв'язання професійних завдань;
- визначати зміст співпраці з організаціями-партнерами з соціальної роботи для виконання завдань професійної діяльності;
- налагоджувати співпрацю з представниками різних професійних груп та громад; використовувати стратегії індивідуального та колективного представництва інтересів клієнтів;
- виявляти сильні сторони та залучати особистісні ресурси клієнтів, ресурси соціальної групи і громади для розв'язання їх проблем, виходу із складних життєвих обставин.

4. Структура курсу

Тема 1. Комунікації в соціально-гуманітарній сфері (0-15 балів).

Практичне заняття: Комунікації в системі органів публічного управління (0-5 балів).

Тема 2. Державна інформаційна політика (0-15 балів).

Практичне заняття: Державна інформаційна політика (0-5 балів).

Тема 3. Комунікативна діяльність в соціально-гуманітарній сфері (0-15 балів).

Практичне заняття: Комунікативна діяльність в соціально-гуманітарній сфері (0-5 балів).

Тема 4. Комунікаційні технології в соціально-гуманітарній сфері. Особливості комунікаційних стратегій в соціально-гуманітарній сфері в умовах воєнного стану (0-15 балів).

Практичне заняття: Комунікаційні технології в соціально-гуманітарній сфері. Особливості комунікаційних стратегій в соціально-гуманітарній сфері в умовах воєнного стану (0-5 балів).

Під час інтерактивних лекцій здобувачами виконуються контрольні завдання за кожною темою, які з урахуванням специфіки дисципліни передбачають дискутування проблемних питань із модеруванням з боку викладача.

Під час практичного заняття на контрольному тижні відбувається презентація і захист результатів виконання індивідуального практичного підсумкового завдання з розроблення концепції регіональної/місцевої програми «Підготовка проекту розвитку засобів, методів (інструментів) комунікації в соціальних організаціях» (0-20 балів).

Презентація індивідуальної/командної підсумкової практичної роботи з розроблення концепції регіональної/місцевої програми «Підготовка проєкту розвитку засобів, методів (інструментів) комунікації в соціальних організаціях».

Індивідуальне завдання

індивідуальне практичне підсумкове завдання «Підготовка проєкту розвитку засобів, методів (інструментів) комунікації в соціальних організаціях» полягає у розробленні та захисті здобувачами вищої освіти проєкту концепції регіональної або місцевої (за вибором здобувачів) програми на задану тему.

Під час презентації і захисту проміжних та остаточних результатів виконання індивідуальних завдань у межах практичних занять передбачено процедуру peer-assessment (оцінювання з боку інших здобувачів освіти).

5. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення

Комп'ютерне та мультимедійне обладнання.

Активованій корпоративний акаунт НТУ «ДП» (student.i.p@nmu.one).

Microsoft Office 365. Застосунки Microsoft Office: Teams, Forms, Whiteboard, OneNote.

Платформа дистанційного навчання НТУ «ДП» Moodle.

Підключення до Internet.

6. Система оцінювання та вимоги

6.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90 – 100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

Загальні критерії досягнення результатів навчання відповідають описам 6-го кваліфікаційного рівня НРК.

6.2. Здобувачі вищої освіти можуть отримати **підсумкову оцінку** з навчальної дисципліни **на підставі поточного оцінювання знань** за умови, якщо набрана кількість балів з поточного усних опитувань та участі у дискусіях під час лекцій, виконання проміжних практичних завдань і захисту підсумкової індивідуальної практичної роботи складатиме не менше 60 балів. Максимально за поточною успішністю здобувач вищої освіти може набрати 100 балів.

Теоретична частина оцінюється за результатами виконання контрольних завдань за *кожною темою* під час інтерактивних лекцій. Загалом за теоретичну частину отримується **максимум 60 балів** (4*15 балів).

Практична частина оцінюється за результатами виконання *проміжних практичних завдань* і виконання під час самостійної роботи, публічної презентації та захисту під час практичного заняття *індивідуального підсумкового практичного завдання*. При несвоєчасному здаванні практичних та індивідуального завдань оцінка знижується вдвічі.

За участь у 4 практичних заняттях (виконання і презентація результатів проміжних практичних завдань) здобувач може отримати **20 балів** (4*5 балів). За виконання індивідуального практичного завдання здобувач отримує **максимум 10 балів**, за презентацію та захист індивідуального практичного завдання – **максимум 10 балів**. У сумі за практичну частину курсу при поточному оцінюванні отримується **максимум 40 балів**.

Отримані бали за теоретичну частину та практичні завдання додаються і є підсумковою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни. Максимально за поточною успішністю здобувач вищої освіти може набрати 100 балів.

Розподіл максимальної кількості балів за складовими поточного контролю:

Теоретична частина	Практична частина	Разом
60	40	100

6.3. Критерії оцінювання підсумкової роботи. У випадку якщо здобувач вищої освіти за поточною успішністю отримав менше 60 балів та/або прагне поліпшити оцінку проводиться **підсумкове оцінювання (залік)** під час сесії. Якщо здобувач не здав у письмовій формі виконаного індивідуального підсумкового завдання, він отримує незадовільну підсумкову оцінку з дисципліни.

Залік проводиться у вигляді комплексної контрольної роботи, яка включає запитання з теоретичної та практичної частини курсу. Білет складається з **60 тестових завдань** із чотирма варіантами відповідей, одна правильна відповідь оцінюється в 1 бал (**разом 60 балів**) та **10 тестових завдань** з практичної частини, кожне з запитань оцінюється максимум у 4 бали (**разом 40 балів**), причому:

- 4 бали – відповідність еталону;
- 3 бали – відповідність еталону з незначними помилками;
- 2 бали – часткова відповідність еталону, питання повністю не розкрито;
- 1 бал – невідповідність еталону, але відповідність темі запитання;
- 0 балів – відповідь не наведена або не відноситься до теми запитання.

Отримані бали за відкриті та закриті тести додаються і є підсумковою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни. Максимально за підсумковою роботою здобувач вищої освіти може набрати 100 балів.

7. Політика курсу

7.1. Політика щодо академічної доброчесності. Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів) що можуть використовуватися в освітньому процесі. Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням «Положення про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка»:

http://www.nmu.org.ua/ua/content/activity/us_documents/System_of_prevention_and_detection_of_plagiarism.pdf.

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

7.2. Комунікаційна політика.

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту.

Обов'язком здобувача вищої освіти є перевірка один раз на тиждень (щонеділі) поштової скриньки на Office365 та відвідування групи дисципліни у Microsoft Teams.

Рекомендуємо створити профілі та підписатися на сторінку кафедри державного управління і місцевого самоврядування у Facebook: <https://www.facebook.com/kafedra.publicmanagement/>.

Протягом тижнів самостійної роботи обов'язком здобувача вищої освіти є робота у рамках дисципліни дистанційно у застосунку Microsoft Teams та на корпоративній платформі Moodle (www.do.nmu.org.ua).

Усі письмові запитання до викладача стосовно дисципліни мають надсилатися на університетську електронну пошту або до групи у Microsoft Teams.

7.3. Політика щодо перескладання.

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

7.4. Відвідування занять.

З 24.02.2022 реалізація освітньої діяльності відбувається в умовах правового режиму воєнного стану. Наявна низка небезпек: повітряні тривоги, ризики припинення енергозабезпечення, мобільного та Інтернет-зв'язку. Згідно з наказами по університету у 2024-2025 навчальному році освітня діяльність здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти всіх форм навчання здійснюється з використанням дистанційних технологій через синхронні та асинхронні комунікації.

Відвідування онлайн лекцій та практичних занять реалізується через приєднання до «наради» в «команді» Microsoft Teams. Під час повітряної тривоги заняття перериваються і продовжуються лише за умов перебування учасників освітнього процесу у захищених приміщеннях. Викладачем (за технічної та безпекової можливості) здійснюється запис заняття для підтримки асинхронного формату навчання.

У випадках відсутності енергозабезпечення, мобільного та Інтернет-зв'язку викладачем забезпечується асинхронний формат навчання та комунікація зі здобувачами за допомогою каналів зв'язку, що функціонують.

Про причини неможливості взяти участь в онлайн заняттях, ускладненні доступу до матеріалів на дистанційних платформах НТУ «ДП» тощо здобувач вищої освіти має повідомити викладача в особистих повідомленнях чатів Microsoft Teams, або листом на корпоративну е-пошту НТУ «ДП», або через старосту чи представника адміністрації інституту.

7.5. Політика щодо оскарження оцінювання. Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

7.6. Зарахування результатів навчання, які отримані у неформальній освіті. Здійснюється відповідно до «Положення про визнання в Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка» результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті» <http://surl.li/zopmhq>.

7.7. Участь в анкетуванні. Наприкінці вивчення курсу та перед початком сесії здобувачам вищої освіти буде запропоновано анонімно заповнити електронні анкети (Microsoft Forms Office 365), які буде розіслано на ваші університетські поштові скриньки. Заповнення анкет є важливою складовою вашої навчальної активності, що дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати ваші пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни.

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Драгомирецька Н. М., Кандагура К. С., Букач А. В. (2017). *Комунікативна діяльність в державному управлінні*: навч. посіб. Одеса: ОРІДУ НАДУ. 180 с. URL: http://lib.rada.gov.ua/static/about/text/new_26_02_18-2.pdf
2. Колбіна Л. А. Менеджмент соціальної роботи : навч. посіб. Одеса : видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2017. 406 с. URL: <https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi59/0044069.pdf>
3. Костіна В. В. Менеджмент соціальної роботи : методичні рекомендації для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти денної та заочної форм навчання спеціальності «Соціальна робота». Харків: ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2023. 79 с. URL: <https://dspace.hnpu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/82d96b8e-3175-43a8-ac4a-895861415123/content>
4. Куйбіда В. С., Шпекторенко І. В. (2022). Методологія публічного управління як система: теоретичні та практичні аспекти. *Публічне управління і адміністрування в Україні*. Вип. 29. С. 7-12. DOI <https://doi.org/10.32843/pma2663-5240-2022.29.1>
5. Куйбіда В. С., Шпекторенко І. В. (2022). Методологія публічного управління: аспекти її структури, співвідношення, взаємозалежності законів, закономірностей та функцій управління. *Публічне управління і адміністрування в Україні*. Вип. 28. С. 14-18. DOI <https://doi.org/10.32843/pma2663-5240-2022.28.2>
6. *Публічна комунікація: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів спеціальності 052 «Політологія» й слухачів спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування»* (2020). Авт. кол. : В. І. Шарий, О. В. Черевко, Л. Я. Самойленко, А. О. Овчаренко, О. О. Дем'яненко, Б. М. Калініченко, В. В. Батушан, Н. О. Кравцова; за заг. ред. д. держ. упр. В. І. Шарого. Черкаси: видавець Чабаненко Ю. А. 330 с. URL: <https://eprints.cdu.edu.ua/4293/1/pybl.pdf>
7. Шибаніна О. В., Клочан В. П., Тищенко С. І. та ін. (2018). *Комунікації в публічному адмініструванні*: консп. лекцій. Миколаїв: МНАУ. 200 с. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/5037/1/Komunikatsiyi%20v%20publichnomu%20administruvanni.pdf>
8. Шпекторенко І. В. (Уклад.). (2018). *Методологія публічного управління*: навч. посіб. Дніпро: ДРІДУ НАДУ. 120 с. URL: <https://grani-print.dp.ua/index.php/home/article/view/180/151>
9. Шпекторенко І. В. (2024). *Комунікації в публічному управлінні* : навч. посібн. [Електронний ресурс]. М-во освіти і науки України, Нац. технічний ун-т «Дніпровська політехніка». Дніпро: НТУ. 85 с. URL: [https://palsg.nmu.org.ua/ua/literature/Шпекторенко І.В. Комунікації у публічному управлінні Навч посіб 2024.pdf](https://palsg.nmu.org.ua/ua/literature/Шпекторенко%20І.В.%20Комунікації%20у%20публічному%20управлінні%20Навч%20посіб%202024.pdf)

Додаткові

1. Баровська А. В. (2014). *Інституційне забезпечення державної комунікативної політики: досвід країн Європи*. Київ: НІСД. 72 с. URL: https://niss.gov.ua/sites/default/files/2014-05/Dopovid_Barovska.pdf
2. Казанжи З. (Упоряд). (2016). *Практичний посібник для працівників комунікаційних структур в органах влади*. Київ. 112 с. URL: <http://imi.org.ua/wp-content/uploads/2017/06/posibnyk.pdf>
3. Козловцева В. А. (2020). *Комунікації в публічному управлінні: конспект лекцій*. Одеса, Одеський державний екологічний університет. 200 с. URL: <http://eprints.library.odetu.edu.ua/id/eprint/9717/1/конспект%20лекцій.pdf>
4. Шпекторенко І. В., Кучма Р. М. (2023). Соціальні інтернет-мережі у формуванні комунікативної системи територіальної громади. *Аспекти публічного управління*. Т. 11. № 3. С. 76-82. DOI: <https://doi.org/10.15421/152338>

Інформаційні ресурси

1. Верховна Рада України: офіційний веб-портал. URL: <http://rada.gov.ua/>
2. Президент України: офіційне Інтернет-представництво. URL: <http://www.president.gov.ua/>
3. Кабінет Міністрів України: офіційний веб-портал. URL: <http://www.kmu.gov.ua>
4. Національне агентство України з питань державної служби: офіційний веб-портал. URL: <http://www.nads.gov.ua>
5. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: www.nbuv.gov.ua
6. Національна історична бібліотека України. URL: <https://nibu.kyiv.ua/>
7. Головний правовий портал України. URL: <http://www.ligazakon.ua/>
8. Центр політико-правових реформ. URL: <http://www.pravo.org.ua/>
9. Public service Europe. URL: <http://www.publicserviceeurope.com/>
10. European CAF Resource Centre, EIPA. URL: <https://www.eipa.eu/portfolio/european-caf-resource-centre/>
11. Наукова бібліотека ім. М. Максимовича Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. URL: www.library.univ.kiev.ua
12. Наукова бібліотека Національного університету «Києво-Могилянська академія». URL: <http://www.ukrna.kiev.ua/ukmalib>
13. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
14. Національна Парламентська бібліотека України. URL: <http://www.nplu.kiev.ua/>
15. ЛигаБизнесИнформ. URL: www.liga.net/
16. Диалог.иА. URL: <http://dialogs.org.ua/theme.php>
17. Центр Разумкова. URL: <http://www.uceps.org.ua/ua/section/International>